

ГРОШІ

Банки зберегли запас міцності

Андрій НІКІТІН,
директор Рейтингового
агентства «Стандарт-
Рейтинг» (Україна)

ФІНАНСИ. 29 березня 2020 року Рейтингове агентство «Стандарт-Рейтинг» опублікувало свій тридцять другий «Рейтинг надійності банківських депозитів» на основі публічної інформації. У рейтингу за підсумками 2020 року взяли участь 56 із 60 банків, за якими проводило моніторинг агентство. Три банки за участю держави в капіталі 2020 рік завершили із прибутком, Укрексімбанк показав збитки, найкращі результати були, як і за підсумками 2019 року, у ПриватБанку.

Усі чотири банки з державною часткою, які активно працюють у роздрібному бізнесі, увійшли до групи банків з надійними депозитами. Серед державних знову найуспішнішим виявився ПриватБанк, який упевнено увійшов у ТОП-5 банків з надійними депозитами. За 2019 рік прибуток банку становив 32,609 млрд грн, а за 2020 рік — 21,602 млрд грн. Чистий процентний дохід ПриватБанку за 2019 рік становив 19,667 млрд грн, а за 2020-й — 21,602 млрд грн. Співвідношення між чистим комісійним доходом і чистим процентним доходом банку за підсумками 2020 року становило 86,85%. Діяльність банку залишалася прибутковою.

Хороші результати показав Укргазбанк. Станом на 01.01.2021 року частка NPL у його кредитному портфелі становила 15,22%. Банк, за даними НБУ, завершив 2021 рік із прибутком 542,762 млн

грн. Ощадбанк, як і раніше, показав скромніші результати, але його діяльність теж була прибутковою. Частка проблемних кредитів у його кредитному портфелі на початок 2021 року становила 51,39%. Агентство нагадує, що за 2019 рік частка поганих кредитів в Ощадбанку знизилася на 10,44 п.п., а за перші місяці 2020 року знизилася на 5,45 процентних пункти.

Укрексімбанк завершив 2020 рік із чистим процентним доходом на рівні 1,361 млрд грн. Збиткова робота банку 2020 року була зумовлена, ймовірно, списанням проблемних кредитів. За 2020 рік частка NPL у кредитному портфелі банку знизилася на 1,2 п.п. до 57,11%.

Традиційно перше місце в рейтингу надійності банківських депозитів зайняв Райффайзен Банк Аваль. За 2020 рік він отримав чистий прибуток у сумі 4,075 млрд грн. Станом на 01.01.2021 року частка NPL у його кредитному портфелі становила всього 3,54%, що в 5,36 раза менше середньоринкового показника рівня NPL у кредитному портфелі банків. Банк планував виплату дивідендів 2,04 млрд грн.

Понад два роки у ТОП-10 лідерів рейтингу входить Глобус Банк. За даними НБУ, його чистий прибуток за 2020 рік становив 110,395 млн грн, а чистий процентний дохід — 289,161 млн грн. Банк продовжує показувати стійку тенденцію зростання доходів, попри кризові явища та охолодження ділової активності в Україні. Станом на початок 2021 року частка проблемних кредитів (NPL) у портфелі банку становила 6,96%, що майже утричі менше, ніж у середньо-

му в банках, які брали участь в рейтингу.

Традиційно до числа банків з найнадійнішим рівнем депозитів увійшов Форвард Банк. За даними НБУ, його чистий процентний дохід за 2020 рік становив 314,958 млн грн, а чистий комісійний дохід — 41,683 млн грн. За 2020 рік Форвард Банк знизив рівень NPL на 27,32 процентні пункти до 13,18%. Станом на 01.01.2021 року рівень NPL банку був в 1,5 раза нижчим за се-

редне значення цього показника серед банків, які брали участь у рейтингу. При цьому рівень NPL банку втричі нижчий за середнє значення цього показника у банківській системі України. З огляду на спеціалізацію банку на кредитуванні населення це можна вважати показником ефективної кредитної політики менеджменту.

Ризики 2021 року стосуються насамперед банків, які спеціалізуються на кредитуванні на-

селення. Фізичні особи як позичальники дуже чутливі до зниження ділової активності і ВВП й рівня безробіття. Наявність позитивних прогнозів економічного зростання 2021 року не гарантує на практиці їх реалізації через ризики численних локадаунів і низький рівень вакцинації громадян. Ситуацію із зайнятістю населення в Україні амортизує близькість Європейського Союзу та контролюваний перетік трудових мігрантів з України до країн ЄС. Проте для вітчизняних банків заробітчани, як правило, — не потенційні клієнти, особливо за кредитними операціями, оскільки мають доступ до сервісів банків європейських країн. Хоч за 2021 рік заробітчани перерахують в Україну приблизно 12 млрд доларів.

Найбільш негативний вплив коронакризи відчуватиметься у звітності банків за підсумками першого півріччя 2021 року. Підсумки, які показують банки за 2020 рік, демонструють, що банківська система залишається прибутковою і все ще рухається за інерцією, маючи певний запас міцності.

Як і раніше, агентство вважає, що згортання економічної активності в Україні відбулося дуже швидко, а відновлення триватиме повільно і не відбудеться у повному обсязі до третьої хвилі захворюваності, а темпи економічного відновлення залежатимуть від успішності вакцинації населення. Саме до такого сценарію потрібно готуватися більшості економічних агентств, які працюють на кредитному ринку.

ТОП-12 банків з найвищим рівнем рейтингу надійності депозитів

№ п/п	Назва банку	Рівень рейтингу депозитів	Підсумкова рейтингова оцінка у балах
1	АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»	rd.1 (pi)	10,1307
2	АТ «КРЕДОБАНК»	rd.1 (pi)	9,9831
3	АТ «ПРАВЕКС БАНК»	rd.1 (pi)	9,6769
4	АТ «УКРСИББАНК»	rd.1 (pi)	9,6575
5	АТ «КБ «ПРИВАТБАНК»	rd.1 (pi)	9,5357
6	АБ «УКРГАЗБАНК»	rd.1 (pi)	9,2959
7	АТ «КБ «ГЛОБУС»	rd.1 (pi)	9,2953
8	АТ «БАНК ФОРВАРД»	rd.1 (pi)	9,0043
9	АТ «ПРОКРЕДИТ БАНК»	rd.1 (pi)	8,7070
10	АТ «УКРЕКСІМБАНК»	rd.1 (pi)	8,4900
11	АТ «ОЩАДБАНК»	rd.1 (pi)	8,2741
12	АТ «АЛЬФА-БАНК»	rd.1 (pi)	8,2402

Джерело: дані Рейтингового агентства «Стандарт-Рейтинг»

Примітка: Оцінку банківських депозитів слід сприймати як думку аналітиків РА «Стандарт-Рейтинг» (Україна) про надійність банківського депозиту. Ця думка — не рекомендація придбання банківських послуг або вкладення коштів у конкретні банки. Рейтинг розрахований на основі даних, які агентство вважає достовірними. Диференціацію рейтингової оцінки проведено щодо середніх значень числових чинників, які брали до уваги під час оцінки. Рівень рейтингу визначається не місцем у таблиці, а рейтинговою оцінкою. У разі розбіжності даних НБУ і даних квартального (річного) звіту банку перевагу надавали квартальним даним НБУ. Порівнюючі результати рейтингів за перший квартал та перше півріччя 2017 року, дев'ять місяців 2017-го, 2017 рік, а також за перший квартал та перше півріччя 2018-го, слід враховувати, що рейтинги розраховували за методикою, в яку вносили зміни в лютому і травні 2017 року, також змінювався формат надання банками публічних даних через вебсайт НБУ. Рейтинг розраховували за даними дев'яти місяців 2020 року. Однак якщо агентству ставало відомо про будь-які важливі чинники, що впливають на депозити банку до 22 березня 2021 року включно, їх враховували під час оцінки.